

Централізована система публічних
бібліотек

Бібліотека-філіал №17 ім. А. П. Чехова

Гра, як школа життя

(Досвід роботи клубу «Сучасник»)

“Молоді необхідні свої соціальні площадки для конкретних справ. Саме доступне: дозволя, де можна виявити власну самостійність, - уміння приймати рішення й керувати, організовувати й організовуватися. Дозвілля – це не тільки спілкування, але й свого роду соціальна гра. Відсутність навичок таких ігор замолоду приводить до того, що людина й у дозрілих літах уважає себе вільним від зобов'язань”.

А.Я. Флієр

Краматорськ, 2009

Цільова аудиторія:	Підлітки Молодь
Адреса:	вул. В. Садова, 62, бібліотека ім. А. П. Чехова
Телефон:	41-24-76
Періодичність роботи:	1-2 рази на місяць
Місто:	Краматорськ
Керівник:	Маматова Наталя Павлівна
Кількість учасників:	15
Види діяльності:	Навчально-виховна, пізнавальна, розважальна
Форми роботи:	Здебільшого активні, що спонукають до творчості, а саме зустрічі за круглим столом, диспути, конкурсні програми, ігри, вечори...

Серед різноманітних форм роботи бібліотек існує така форма роботи, як клуби по інтересах. Сьогодні потреба в такому виді відносин між людьми зростає. Клуби по інтересах оперативно крокують у ногу з часом, дають можливість з'єднати читання із творчою діяльністю. У цьому полягає особлива цінність об'єднань читачів будь-якого віку.

Молодіжний клуб при нашій бібліотеці працює з 1978 року. Із самого початку він був створений для підлітків і молоді мікрорайону, щоб у вільний час із користю для себе молодь могла проводити своє дозвілля. І дотепер, уже більше 30 років, призначення клубу не змінилося. Життєздатність клубу визначається не якою-небудь окремою темою, надзадачею, а, головним чином, атмосферою, що у клубі складається. Вільні, прості відносини аж ніяк не марні для слухачів. Вони знайомляться з новими книгами, журналами, одержують необхідні знання, самі діляться досвідом, допомагають порадами іншим, знаходять однодумців і друзів.

Перші засідання клубу. Початок 80-х років XX століття.

За увесь час свого існування він мав кілька назв: «Панорама», «Етикет», «Сучасник». Змінювалася не тільки назва, а і склад учасників клубу: одне покоління молоді змінювалося наступним. Останній склад клубу був сформований у 2000 році. В цей же рік клуб затвердив «Положення про молодіжний клуб «Сучасник» (ДОДАТОК 1), план, визначився з девізом і постійним колом членів, визначив актив. Девізом стали слова:

“Не згодний – заперечуй!

Заперечуєш – пропонуй!

Пропонуєш – зроби!”

Тематика заходів - найрізноманітніша. Основою при складанні плану служать теми, актуальні для дівчат і юнаків. Інтереси молодих цілком передбачувані: майбутня професія, відносини між людьми, знання своїх прав і обов'язків, здоров'я й т.д., тобто те, що за всіх часів цікавило покоління, що формується. Актуальною для членів клубу є і тема патріотизму, яка включає розвиток любові до батьківщини, національної самосвідомості й гідності; дбайливе ставлення до рідної мови, культури, традицій; відповідальність за природу рідної країни; потребу зробити свій внесок у долю батьківщини; інтерес до міжнаціонального спілкування; прагнення праці на благо рідної країни, її народу. Серед заходів, присвячених цій тематиці, що проводились на базі клубу, слід відзначити інтелектуальну гру

«Ігри патріотів» (ДОДАТОК 2), розважальну програму «Козацькі забави».

Великим успіхом у допитливої публіки користуються теми

історії й етнографії, особливо краєзнавчої спрямованості. На ура проходять фольклорні посиденьки для молодих, зустрічі з народними вмільцями (людьми, що

займаються шиттям, вишивкою, виготовленням глиняних іграшок і т.д.).

Вдало пройшла зустріч з місцевим майстром прикладного мистецтва художницею Шаповаловою Людмилою Василівною. Її картини, виготовлені з берести, не залишили нікого байдужими.

У вересні, до Дня міста, традиційно на засідання клубу запрошуються місцеві поети. На зустрічах були присутні відомі краматорські поети А. Кібірев, О. Юзвін. Такі зустрічі подобаються молоді більше, ніж просто заочне вивчення

літератури рідного краю. Бібліотекар Л. І. Апанасенко познайомила присутніх із творчістю кожного поета, розповіла про наш край, багатий талантами, згадала видатних поетів Донеччини, а представники поетичної еліти, в свою чергу, подарували слухачам свої прекрасні вірші, багато з яких написані про наше місто. Під час заходу ліричні вірші перепліталися з ніжною музикою.

Зустрічі з місцевими поетами А. Кібірєвим та О. Юзвіним.

В умовах глибокої кризи духовності й моралі значної частини нашої молоді проблема морально-етичного виховання є однією з найважливіших. Вона серйозно хвилює батьків, школу, громадськість, а це, в свою чергу, сконцентровує на вихованні нової людини з високим рівнем загальної культури та високими моральними ідеалами.

Серед заходів про ідеал сучасної людини, що проводились на базі клубу, слід відзначити урок моралі «Чого б ви хотіли досягти у житті», мета якого довести, що головне досягнення людини – бути особистістю, громадянином, патріотом. На цьому

засіданні учасникам клубу було поставлено завдання – розшифрувати Заповіт Матері Терези:

«Життя – це шанс. Скористайся ним.

Життя – це краса. Милуйся нею.

Життя – мрія. Здійсни її.

Життя – це виклик. Прийми його.

Життя – це любов. Насолоджуйся нею.

Життя – це пісня. Доспівай її.

Життя таке чудове – не марнуй його!»

В рамках всеукраїнської кампанії «Толерантність, як шлях до Європи» для членів клубу був проведений урок толерантності «Поведінка – це дзеркало, в якому кожен

показує своє обличчя». Під час проведення уроку ми побачили, що більшість учасників клубу не байдужі до теми толерантності у нашому суспільстві так, як вона є невід’ємною частиною нашого життя, бо толерантність, перш за все, означає дружелюбність і терпиме відношення до будь-чого.

Члени клубу цілком підтримують думку, що сучасна молода людина повинна бути добре обізнана у питаннях правознавства, державотворення, брати

активну участь у сучасному політичному житті країни, не

байдуже ставитись до виборчих процесів, обговорення проекту змін до основного закону – Конституції. Учасники клубу із задоволенням брали участь у «Турнірі

правознавців»(ДОДАТОК 3),«Юридичному марафоні», годинах правових знань та конкурсах на кращого магістра права, правовому аукціоні.

Не залишається без уваги така важлива на сьогоднішній день проблема, як наркоманія. Соціологічні дослідження показують, що 15 % учнівської молоді міста вживають різні види наркотиків. Клуб не міг пройти повз ці цифри, і для обговорення гострих питань на засідання запрошений лікар-нарколог та представники правоохоронних органів.

Підлітки - це тільки доросліші діти. Ще дуже привабливими їм здаються нещодавно залишені ігри, тому найбільше хлопці люблять заходи, проведені в змагальній формі. У що тільки не грали! У КВНи, “Поле чудес”, “Колесо історії” та ін.

Учасники вкладають енергію молодості, творчий запас сил у підготовчу роботу, для того, щоб гідно виглядати на сцені у

вирішальний день. Хлопці читають масу книг, команди майструють костюми, атрибути, малюють плакати, випускають газети, проводять репетиції, у повітрі витає дух суперництва. А скільки радості або образ побачиш на особах після закінчення гри!

Дуже яскравою подією стала розважальна програма “Весь вечір тільки про любов” в переддень Дня Святого Валентина. Програма включала низку різноманітних конкурсів. Зокрема, у конкурсі “Любов - за всіх часів”, кавалери освідчуватися в коханні своїм дамам, виконувалися серенади, відповідно до епохи. У конкурсі представлялися: епоха лицарів, мушкетерів, часи Петра I, XX століття й інші. Не менш цікавим здався конкурс “Галантний кавалер”, де юнаки показали свої здатності в танці. Запрошували на танець дівчину й за короткий час дізнавалися про неї якнайбільше інформації. Наприклад: який у неї колір очей? Улюблений час доби?

Із захватом пройшов “Конкурс живих картин”. Хлопці не тільки представляли відомі полотна, але й показали як би розвивалися події після того моменту, що відбитий. А картини були різні: “Сватання майора”, “Іван-царевич на сірому вовку”, «Нерівний шлюб», «Сни про любов». Продовжив програму аукціон прислів'їв та приказок про кохання. Завершив святковий захід конкурс знавців творів художньої літератури про любов.

І, взагалі, традиційно члени клубу зустрічаються напередодні великих свят, таких як Різдво, Новий рік, 8 Березня, День захисника Вітчизни та ін.

Молодіжний клуб “Сучасник” не втрачає зв'язку й з тими, хто вже вийшов з юнацького віку - вони є почесними гостями засідань.

Беручи участь у роботі аматорського об'єднання, юнацтво та молодь через гру вчаться спілкуватися, розуміти себе й інших. При підготовці до заходів освоюється великий масив нових знань, розсовуються світоглядні обрії. Це серйозна можливість для самовираження й самореалізації. Творчий потенціал теж не залишається незатребуваним: вони вчаться становити сценарії, триматися на сцені, майструвати все - від зачісок і костюмів до плакатів і ікебан. А який витає дух здорового суперництва! Може тому молоді почувають клуб своїм? Підліткам і молоді необхідна така школа життя, і бібліотека може допомогти їм її організувати.

Положення про молодіжний клуб “СУЧАСНИК”

Девіз клубу:

***Не згодний - заперечуй!
Заперечуєш - пропонуй!
Пропонуєш - зроби!***

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Молодіжний клуб “Сучасник” створено в бібліотеці-філії №17 ім. А.П. Чехова.

1.2. Молодіжний клуб “Сучасник” створюється з ініціативи читачів і бібліотекарів на основі спільності інтересів для реалізації загальної мети: створення умов для розкриття й реалізації духовного й творчого потенціалу юнаків і дівчат.

1.3. Молодіжний клуб “Сучасник” не є комерційною організацією, юридичною особою й самостійною громадською організацією.

1.4. Клуб створюється без обмеження строку діяльності.

1.5. Завдання молодіжного клубу “Сучасник”.

Для реалізації своїх цілей клуб вирішує наступні завдання:

- *виражає й захищає інтереси членів клубу;*

- підтримує ініціативи спрямовані на інтелектуальний, духовний і творчий розвиток членів клубу;
- залучає у свої ряди нових членів клубу;
- виховує культуру читання;
- організовує й проводить молодіжні заходи в бібліотеці-філії ім. А. П. Чехова.

1.6. Залучає до діяльності клубу “Сучасник” всіх осіб, зацікавлених у його роботі.

II. ЧЛЕНСТВО МОЛОДІЖНОГО КЛУБУ “СУЧАСНИК”. ЇХНІ ПРАВА Й ОБОВ'ЯЗКИ

2.1. Членом молодіжного клубу “Сучасник” може бути будь-яка особа у віці від 14 до 21 року, що визнає Положення про клуб та є читачем бібліотеки-філії ім. А. П. Чехова.

2.2. Членство в клубі є добровільним.

2.3. Члени клубу вправі вийти зі складу клубу, попередньо повідомивши про це рада клубу.

2.4. Члени клубу мають право:

- висувати, обирати й бути вибраним у раду клубу;
- брати участь у роботі клубу із правом вирішального голосу при розгляді основних напрямків діяльності клубу.

III. КЕРУВАННЯ КЛУБОМ

3.1. Клуб діє на основі рівності його членів, поваги особистого достоїнства й думки кожного члена клубу.

3.2. Керівним органом Клубу є рада молодіжного клубу “Сучасник”. Рада координує й направляє роботу клубу. Рада

збирається в міру необхідності, але не рідше одного разу на місяць.

3.3. У раду клубу обирається не менше трьох чоловік, в обов'язковому порядку із членів клубу.

3.4. Рада клубу обирається строком на один рік, на першому засіданні клубу у вересні місяці кожного року.

3.5. Члени ради клубу обирають голову ради клубу строком на один рік.

3.6. Рада клубу становить і обговорює поточний план роботи клубу.

Положення про молодіжний клуб “Сучасник” прийнято на загальній раді членів клубу.

ДОДАТОК 2

Сценарій інтелектуальної гри «Ігри Патріотів»

Обладнання: Назва, книжкова ілюстрована виставка «Моя Україна», фонограми пісень «Розпрягайте, хлопці коней», «Чорнобривці», «Пісня про рушник», «Києве мій», «Два кольори», «Червона рута», «Чортополох», «Калина», «Одна-єдина».

(Ведучі виходять під музику «Одна - єдина».)

Ведучий 1:

*Де зелені хмари яворів
Заступили неба синій став,
На стежині сонце я зустрів,
Привітав його і запитав:
-Всі народи бачиш ти з висот,
Всі долини і гірські шпилі.
Де ж найбільший на землі народ?
Де ж найкраще місце на землі?
Сонце усміхнулося здаля:
-Правда, все я бачу з висоти.
Всі народи рівні. А земля
Там найкраща, де вродився ти!*

Ведучий 2:

*Різні в світі є країни,
Різні люди є на світі,
Різні гори, полонини,
Різні трави, різні квіти,
А у нас усіх одна країна,
Найрідніша нам усім.
То прекрасна Україна,
Нашого народу дім.*

Ведучий 1: Вітаємо всіх на інтелектуальній грі «Ігри патріотів».

Ведучий 2: Умови гри: 2 команди по 6 учасників. Як справжні патріоти вони доведуть, що державі потрібні високоінтелектуальні громадяни, тому їм пропонуємо пройти такі тури:

1. «Язык до Києва доведе». Знайти, розшифрувати вислів.
2. «Україна... в одному вже тільки слові...». Пояснити усною зв'язною розповіддю за 1-2 хвилини розшифрований вислів.
3. «Я знаю!». Дати відповідь на питання.
4. «Слово це - не дивина (зустрічаєш мало не щодня)». Відгадати загадки.
5. «У рідному краї й серце співає». Впізнати пісню. Заспівати українську пісню.
6. «Ой». Скласти з вигуком Ой 5 речень.
7. «Мова жестів теж прекрасна». Пантоміма.

Ведучий 1: Отже, розпочинаємо турнір.

Завдання 1. «Язык до Києва доведе».

Кожна команда отримує конверт із завданням. По два учасники з кожної команди повинні розшифрувати схему маршруту. За вказівками знайти вислів і повернутися до залу. Журі буде помічати послідовність повернення учасників.

Зашифровані вислови:

1. Хай оживає істина одна: людина починається з добра.
(Л.Забашта).
2. Розумні люди вчаться для того, щоб знати, а нікчемні – для того, щоб їх знали. (Східний вислів)

Ведучий 2: А поки члени команд розшукуватимуть вислови, конкурс «Я знаю!» для інших учасників. Дати відповіді на питання, за кожну правильну відповідь ви отримаєте 1 бал.

- 1.Розділ мовознавчої науки, який вивчає звуки мови... /Фонетика/
- 2.Чий день народження 9 березня 1814 року? /Т.Г.Шевченка/
- 3.Хто автор поезій “Солов’їні далі, далі солов’їні”, “Вода десь точить білий камінь”? /В.Сосюра/
- 4.Скільки звуків в українській мові? /38/
- 5.Що таке лексика? /Всі слова мови, або словниковий склад мови/
- 6.В якому році було перше видання “Кобзаря” Т.Г.Шевченка? /1840/
- 7.Розділ мовознавства, який вивчає слово, його значення і походження... /Лексикологія/
- 8.Слова з протилежним лексичним значенням.../Антоніми/
- 9.Дієприкметник із залежними словами.../Дієприкметниковий зворот/

10. *Додаткове значення слова, яке виникає на основі уподібнення предметів.../Переносне/*
11. *Назвіть автора творів “Не високо мудруй”, “Каменярі”, “Захар Беркут”?* /І.Я.Франко/
12. *Розділ мовознавства, який вивчає правила написання слів.../Орфографія/*
13. *Самостійна частина мови, що вказує на предмет, його ознаку чи кількість, але не називає його.../Займенник/*
14. *Розмова двох осіб.../Діалог/*
15. *Речення, яке має дві і більше граматичних основ.../Складне/*
16. *Хто автор повісті “Микола Джеря”?* /І.Нечуй-Левицький/
17. *З якої казки загадка: “Що в світі найситніше, наймиліше, найпрудкіше?” /“Мудра дівчина”/*
18. *Частина слова без закінчення?* /Основа/
19. *Частина мови, яка позначає предмет і відповідає на питання хто? що?* /Іменник/
20. *Розділ мовознавства, який вивчає частини мови.../Морфологія/*
21. *Інфінітив—це.../Неозначена форма дієслова/*
22. *Образ людини в художньому творі.../Персонаж, літературний герой/*
23. *Що буває кількісним і порядковим?* /Числівник/
24. *На які групи поділяються всі звуки?* /Голосні і приголосні/

25. *Хто автор поезії, що стала піснею “Чуєш, брате мій, товаришу мій”? /Б.Лепкий/*
26. *Новоутворені слова та вислови мови.../Неологізми/*
27. *Уривок із художнього твору.../Епізод, фрагмент/*
28. *Слова, різні за звучанням та написанням, але близькі чи однакові за лексичним значенням.../Синоніми/*
29. *Опис зовнішності людини.../Портрет/*

Ведучий 1: Ось повернулися наші учасники з виконаним першим завданням. Зараз за **1-2 хв. пояснити зміст знайденого вислову** – це і буде другим конкурсним завданням.

«Україна... в одному вже тільки слові...» – журі оцінює виступи представників команд.

Ведучий 1: Слово журі (*підсумки 1 і 2 конкурсів*).

Ведучий 2: Наступний конкурс «Слово - це не дивина (зустрічаєш мало не щодня)».

Багата й різноманітна творчість нашого народу. З вікових глибин зринає перед нами фантастичний світ казок. Загадкам властива насамперед метафоричність, що ґрунтується на спостереженнях над природою та побутом, а також стислість і чіткість викладу. Отже, загадки - це стислі поетичні твори, в основі яких лежить метафоричне запитання. Для того, щоб дати

на нього відповідь, потрібно вміти зіставити життєві явища на основі їх спорідненості чи подібності. Іноді ця подібність обмежується кількома або навіть однією якою-небудь ознакою. Отже, розгадування вимагає не тільки певної суми знань, а й спостережливості, кмітливості, уміння бачити спільне в конкретному й абстрактному.

Як ви зрозуміли, учасникам треба відгадати пропоновані нами загадки.

1. У вінку зеленолистім, у червоному намисті. (**Калина**)
2. Колючий клубок прибіг у садок. (**Їжак**)
3. Стоїть пані, чепуриться, бо сто сорочок оділа. (**Капуста**)
4. У воді купалася, а сухою зосталась. (**Качка**)
5. На дереві я родився в кожусі, кожух розірвався і я на землю впав. (**Каштан**)
6. На городі молода пишині коси розпліта, у зеленій хустинки золоті хова зернинки. (**Кукурудза**)
7. По голові походила, гарну зачіску зробила. (**Щітка для волосся**)
8. Рогатий, а не бик, пливе, а не качка. (**Місяць**)

Ведучий 1: Перед тим, як члени журі оголосять результати конкурсу, я підготую вас до наступного.

Поезія і пісня – дві великі сили. Поезія – це вогник, який запалює душу людини, він схожий на полум'я свічки. Музика – рідна сестра поезії. Поезія і музика мають багато спільного, тому не дивно, що для багатьох поетів музика є невід'ємною частиною мислення.

Українська пісня... хто не був зачарований нею?! Який митець не був натхнений її мелодіями?!

Ну де ще така чарівна пісня? Серед яких на світі славних мов?

То серце від журби неначе стисне, а то навіть радість і любов.

Як ви вже зрозуміли наступний конкурс присвячений українській пісні. Але спочатку слово журі.

Ведучий 2: Отже, конкурс називається «У рідному краї й серце співає».

Завдання: впізнати пісню.

Фонограми пісень:

1 «Розпрягайте, хлопці коней»

2 «Чорнобривці»

3 «Пісня про рушник»

4 «Києве мій»

5. «Два кольори»
6. «Червона рута»
7. «Чортополох»
8. «Калина»

Ведучий 2:

*Мово моя українська –
Батьківська, материнська,
Рідна мені до болю, -
Дужий я із тобою.*

Ведучий 1:

*Мова наша, мова –
Мова кольорова,
В ній гроза травнева
Й тиша вечорова.
Мова наша, мова –
Літ минулих повість,
Вічно юна мудрість,
Сива наша совість.*

Ведучий 2: Мова – це не просто спосіб спілкування, а щось більш значуще. Мова – це всі глибинні плати духовного життя народу, його історична пам'ять, найцінніші надбання віків, мова

– це ще й музика, мелодика, фарби буття, сучасна художня, інтелектуальна і мисленнєва діяльність народу.

Ведучий 1: Надаємо слово журі – оголосити результати попереднього конкурсу.

Ведучий 2: Продовжуючи розмову про значущість української мови, оголошуємо наступний конкурс, який має незвичайну назву «Ой».

Учасникам команд треба **скласти з вигуком ОЙ 5 речень:**

- 1.Дорікання
- 2.Страх
- 3.Переляк
- 4.Горе
- 5.Здивування

Ведучий 1: Поки учасники готуються, вболівальникам пропонуємо таке завдання :

«Мова жестів теж прекрасна». Жестами пояснити прислів'я, щоб уболівальники інших команд відгадали прислів'я. Тільки в такому випадку обидві команди отримують додаткові бали.

Виконавці називають тематику. Наприклад: про розум.

Розум без книги, що птах без крил (про книгу)

Пташка красна своїм пір'ям, а людина знанням (про знання)

Голова без розуму, що ліхтар без свічки (про розум)

Скільки голів, стільки й умів (про розум).

Ведучий 2: Отже, готові наші учасники. Команди зачитують складені речення – члени журі оцінюють.

Ведучий 1: Настала черга виступу вболівальників.. Журі оцінюють конкурси вболівальників і отримані бали дораховують до суми балів команди.

Ведучий 1: На такій веселій ноті ми завершуємо наші сьогоднішні «Ігри патріотів».

Ведучий 2: А хто такий патріот?

Ведучий 1: Людина, яка любить свою Батьківщину, а значить і мову, людей, готова завжди прийти на допомогу тим, кому вона потрібна, готова служити інтересам держави, а державі потрібні розумні, духовно багаті громадяни.

Ведучий 2: Так наші учасники і вболівальники сьогодні довели, що знання мови і вміння нею користуватися – це шлях до

всебічного розвитку людини. Таким чином вони можуть стати гідними громадянами України.

Ведучий 1: Життя людини — процес динамічний і суперечливий. Сьогодні в усіх сферах українського суспільства багато проблем, тому кожному із нас треба працювати перш за все над собою – людиною нового типу – активною, толерантною до людей та до самої себе, здатною позитивно ставитися до планети, Батьківщини, родини, духовних цінностей. Така людина зможе повноцінно жити в суспільстві, обрати життєву мету, вчасно зробити правильний вибір, безконфліктно вийти з певної життєвої ситуації.

Ведучий 2: Ну, а тепер слово журі.

Журі: Оголошення результатів гри, нагородження команд.

Ведучий 1:

Різні в світі є країни,

Різні люди є на світі,

Різні гори, полонини,

Різні трави, різні квіти..

Є з усіх одна країна,

Найрідніша нам усім,

То прекрасна Україна,

Нашого народу дім.

Ведучий 2:

Здібності свої і сили

Розвиваймо раз у раз,

Щоб була народу втіха і велика користь з нас.

Будьмо пильні у науці,

Будьмо чесні у ділах.

Ведучий 1: На все добре.

ДОДАТОК 3

Турнір правознавців

(Турнір складається з тесту, розминки, конкурсів «Чорний ящик» і домашнього завдання)

Мета: *закріплення правових знань в неформальній ігровій обстановці, навчання роботі з правовими документами, формування правової культури.*

Приміщення оформляється цитатами, присвяченими праву, і портретами юристів. Наприклад: «Закони потрібні не тільки для того, щоб устрашати громадян, але і для того, щоб

допомагати їм»(Вольтер); «У того, хто вирішить вивчити всі закони, не залишиться часу їх порушувати»(Й.В. Гете).

Беруть участь 2 команди по 7 чоловік, журі.

Тест

(Обведіть кружком вірну відповідь)

Тести роздають всім членам команд, які протягом 5 хвилин повинні дати відповіді на питання тесту. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

1. Виборчим правом не володіють громадяни України:

- A. *молодше 18 років***
- B. *старше 60 років***
- C. *священнослужителі***
- D. *визнані недієздатними по суду***

2. Коли проходили останній раз вибори народних депутатів у Верховну Раду України?

- A. *3 листопада 2006 року***
- B. *30 вересня 2007 року***
- C. *3 грудня 2006 року***
- D. *30 березня 2007 року***

3. Чи можлива в школах діяльність політичних організацій і залучення до їх діяльності учнів?

А. У загальноосвітніх установах створення і діяльність організаційних структур політичних партій, суспільно-політичні рухів і організацій (об'єднань) не допускається. Примушення тих, що навчається до вступу до громадських, суспільно-політичних організацій (об'єднань), рухів і партій, а також примусового залучення їх до діяльності цих організацій і до участі в агітаційних кампаніях і політичних акціях не допускається

В. У загальноосвітніх установах створення і діяльність організаційних структур політичних партій, суспільно-політичних рухів і організацій (об'єднань) допускається

4. Куди можуть звернутися батьки, діти за захистом своїх прав?

А. до вищестоящих посадовців по відношенню до особи, яка порушила право;

В. у прокуратуру

С. до суду загальної юрисдикції

Д. у комітет із захисту прав дітей

Е. до уповноваженого з прав людини

Ф. у громадські правозахисні організації

5. Хто є уповноваженим з прав людини в Україні ?

А. Раїса Богатирьова

В. Тетяна Бахтеєва

С. *Ніна Карпачова*

6. Споживач - це:

А. громадянин, що набуває товарів виключно для особистих побутових потреб, не пов'язаних з отриманням прибутку

В. особа, що набуває товарів виключно для особистих потреб, не пов'язаних з підприємницькою діяльністю

С. *громадянин, що набуває товарів виключно для особистих сімейних, домашніх потреб, не пов'язаних із здійсненням підприємницької діяльності*

7. Сертифікат - це

А. *документ, що підтверджує відповідність якості товару державним стандартам*

В. санітарна норма

С. правила зберігання і користування товаром

Д. немає відповіді

8. У якому році був прийнятий закон про захист прав споживача?

А. У 1994

В. *У 1991*

С. У 1999

9. Для правової держави характерне наступне співвідношення влади:

- A. змішення
- B. система заборон і протипаг**
- C. розділення
- D. зіставлення

10. Неучасть в політичному житті суспільства визначається як:

- A. обскурантизм
- B. ригоризм
- C. абсентеїзм**
- D. етатизм

11. Які органи з цього переліку не входять в систему органів державної влади?

- A. Верховна Рада
- B. Уряд України
- C. органи місцевого самоврядування**
- D. судові органи

12. Яка ситуація є прикладом сімейних правовідносин?

- A. після досягнення 18-річного віку молоді люди зареєстрували брак
- B. батько з сином були оштрафовані за перехід вулиці в недозволеному місці
- C. на свою першу зарплату син купив подарунок батькам
- D. син влаштувався працювати в сімейну фірму

13. З якого моменту людина може нести кримінальну відповідальність?

- A. з моменту вступу до школи
- B. з 14 років(в окремих випадках)
- C. з 16 років
- D. з моменту отримання українського паспорта

Питання - розминка для команд

(питання задаються по черзі кожній з команд, за кожну правильну відповідь - 1 бал)

- ▶ Коли наголошується День прав людини? **(10 грудня)**

- ▶ Окремий громадянин як суб'єкт цивільного права **(Фізична особа)**

▶ Затвердження органами верховної законодавчої влади держави міжнародних договорів і угод, що додає документу юридичну силу. **(Ратифікація)**

▶ Який правовий документ володіє вищою юридичною силою на території України? **(Конституція України)**

▶ Хто відповідно до Конвенції про права дитини вважається дитиною? **(Людина до 18 років)**

▶ Хто є гарантом Конституції України? **(Президент України)**

▶ Хто є носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні? **(Народ України)**

▶ Законодавчий акт, в якому об'єднані норми має рацію, регулюючі певну область суспільних відносин. **(Кодекс)**

▶ Проголошення основних принципів, правовий документ, що має силу рекомендації. **(Декларація)**

▶ Назвіть поняття, загальне для перерахованих термінів: правосуддя, суд, система судових установ. **(Юстиція)**

► Фізичні і етичні незручності покупця, пов'язані із споживанням економічного блага. **(Моральна шкода)**

► З якого документу ця цитата: «Всі люди народжуються вільними і рівними в своїй гідності і правах. Вони наділені розумом і совістю, і повинні поступати у відношенні один до одного у дусі братерства»? **(Загальна декларація прав людини)**

► З якого документу ця цитата: «Жодна дитина не може бути об'єктом довільного або незаконного втручання в здійсненні його прав на особисте життя, сімейне життя, недоторканність житла або таємницю кореспонденції, або незаконного посягань на його честь і репутацію». **(Конвенція про права дитини)**

Конкурс «Чорний ящик»

Потрібно вгадати, що знаходиться в ящику. Питання задаються по черзі, за відсутності відповіді питання переходить до іншої команди або просто до гравців.

1. Дехто вважає, що в його зображенні лежить відтворення верхньої частини скіпера візантійських монархів. Інші вважають,

що він нагадує обриси пташки, уособлюючи норманського крука або голуба святого Духу. Та значна частина припускає, що цей символ – емблема, пов'язана з конкретним предметом людської діяльності - колоском, якорем чи луком зі стрілою. Що це?

(Тризуб)

2. У ящику знаходиться те, що в перекладі з латинської означає: «встановлення», «пристрій». **(Конституція)**

Вибори голови міста

ділова гра

(домашнє завдання)

Попередня підготовка: команди висувають свого кандидата на посаду депутата.

1. Кандидати на посаду голови міста (2 кандидати)
2. Група підтримки кандидатів (по 3 уч.)
3. Виборча комісія (голова – бібліотекар, по 2 представника від кожної команди)
4. Виборці (інші члени команд)

Перший етап: підготовчий

Кожна група на першому занятті отримує певне завдання. Пояснюючи домашнє завдання, необхідно роздати рекомендаційні списки літератури по темі: «Право обирати і

бути обраним». Представлена в даному списку література допоможе освоїти теоретичний матеріал про організацію процедури виборів, виборчі права.

Кандидати готують передвиборну програму.

Групи підтримки кандидатів готують наочну агітацію і презентацію свого кандидата.

Виборча комісія забезпечує процес голосування і підрахунок голосів: виготовляє виборчі списки, виборчі бюлетені, урну для голосування, забезпечує об'єктивність передвиборної агітації.

Другий етап: Передвиборча агітація та проведення виборів

Ведучий: Добрий день, шановні гравці та гості! Сьогодні ми проводимо практичне заняття з виборчого права. Доки ви не досягли виборчого віку 18 років, ви не можете взяти участі в справжніх виборах, але ми сподіваємося, що сьогоднішнє заняття допоможе вам стати грамотними виборцями, які будуть готовими зробити усвідомлений вибір в майбутньому. До того ж для деяких з вас це досвід реалізації вашого пасивного виборчого права.

Питання ведучого: Що таке пасивне виборче право, умови висунення кандидата, збір підписів?

*Представлення групами підтримки своїх «кандидатів».
Кожному з «кандидатів» надається 3-5 хвилин на оголошення
своїєї передвиборної програми. Потім ще декілька хвилин
відводиться для відповідей на питання «виборців».*

*Після проведення «передвиборної агітації» проходить
голосування.*

Питання ведучого: Які умови проведення передвиборної агітації?

Голова виборчої комісії оголошує про відкриття виборчої ділянки, запрошує виборців отримати бюлетені. Бюлетені видають члени комісії при пред'явленні паспорта під розпис.

Підрахунок голосів

Після закінчення голосування комісія проводить підрахунок голосів, заповнює протоколи підсумків голосування.

Переможець визначається щодо більшості голосів. Голова оповістив підсумки голосування.

Ведучий: Дякуємо всім за добре організовану роботу. Особлива подяка кандидатам на посаду голови міста, виборчій комісії: їм

випала найважча і відповідальніша роль. Поздоровляємо кандидата, що виграв вибори.

На закінчення надається можливість висловитися всім охочим, обмін думками і спостереженнями з приводу сьогоднішньої гри .

Жюрі підводить загальний підсумок турніру і нагороджує команду – переможницю.

* * *

«ПРАВО ОБИРАТИ І БУТИ ОБРАНИМ»
(рекомендаційний список літератури)

1. Конституція України.

2. Закон України «Про вибори народних депутатів України» // Відомості Верховної Ради (ВВР)- 2004.- N 27-28.-Ст.366 .

3. Закон України "Про статус народного депутата України" від 17 листопада 1992р. у редакції від 15.01 1998 // Відомості Верховної Ради України. - 1998. - № 24. - Ст. 169.

4. Закон України "Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів" від 14.01.1998р. № 14/98-ВР//Відомості Верховної Ради України - 1998. - № 3-4 - Ст. 15.

5. Конституційне право України: Підручник для студ. вищ. навч. закл./За ред.. В. П. Колісника та Ю.Г. Барабаша.-Х., 2008.

6. Конституційне право України. / За ред. проф. В.Ф. Погорілка - К., 1999.

7. Манчуленко Г., Филипчук В. Народний депутат України: конституційно-правовий статус // Віче. - № 1. - 1998. - С. 3-11.

8. Шмеріга В. І. Конституційне право України: Інтерактивний курс. –Х., 2004.

ДОДАТОК 4

Сценарій новорічного свята

Оксана: Добрий вечір вам малята, любі хлопці тай дівчата.

Володимир: А что это?.. Утренник в детском садике?..

Оксана: А що? А... добрий вечір шановне панство!

Володимир: Здавствуйте уважаемые дамы и господа.

Оксана: Гуцул, ти що забув звідки ти родом і від коли ти москальську мову вивчив?

Володимир: Да... У тебя тоже акцент не тот, москалечка ты моя.

Оксана: Ну это была новогодняя шутка, а теперь ми начинаем предновогоднюю программу.

Володимир: Добрий вечір, пані, та панове!

Оксана: Здавайте дорогие гости! З вами сегодня будет весь вечер Владимир!

Володимир: та Оксана.

ПАУЗА

Володимир: Як ви хочете, щоб ми провели сьогоднішній вечір урочисто? Чи так щоб всім сподобалось!

ПАУЗА

Оксана: Ну наверное так, чтобы всем понравилось...

Заканчивается 2008 год, кто мне скажет, кого был этот год и каким цветом он сопровождается?

(Согласно восточному календарю 2008 год – год земной (желтой/коричневой) Крысы / Мыши).

Володимир: А може хтось знає кого буде цей новий рік, і яким кольором він супроводжується?

(Согласно восточному календарю новый год, на этот раз год желтого Быка,).

Оксана: Валоденька, а давай объясним гостям для чего мы хотим это знать?

Володимир: Насправді на нашому вечорі присутнє таємне журі, які в кінці нашого свята оголосять найкращий костюм старого та нового року. І так будьте на поготові!

Оксана: Ну а мы незамедлительно продолжаем наш вечер.

Володимир: Оксаночко! А ти подив на наших дівчат ! Ну справжні красуні!

Оксана: Ты знаешь, а парни возле них тоже не плохо смотрятся, ну как настоящие джентльмены. Жаль их так мало осталось. Ты знаешь заходишь в магазин или в переполненный автобус, ни один мужчина тебя не пропустит. А к стати ты знаешь как появился этот обычай пропускать женщину вперед себя?

Володимир: Ні.

Оксана: Тогда слушай, случилось это еще в каменном веке. Просыпаясь с утра мужчина откатывал камень, который закрывал вход в пещеру. А потом любезно пропускал женщину.

Володимир: О!!! Вже в кам'яному віці були джентльмени?!

Оксана: Ах... Вот так, если женщину не съедал динозавр, тогда выходил и сам мужчина. Прошли года и отношение к женщине изменилось. Понятие джентльмен приобрело иное значение. К стати слово джентльмен от английского происхождения и означает вельможный господин.

Володимир: Тобто вельможний пан... А зараз ми подивимось чи є спритні джентльмени в нашому залі ? Для них наш перший конкурс:

Хто кого передус

Посередині столу кладуть надувну кульку. Оголошується конкурс, а сенс його такий: двом учасникам зав'язуються очі, і вони сідають за стіл. Їм пропонується позмагатися в передуванні цієї кульки.

Переможці отримують «повітряні цілунки» від чарівних дівчат.

Оксана: Вы знаете наше мужчины оказались настоящими вельможными панами. Я думаю именно о таких джентльменах мечтают наши женщины. Володенька, вот интересно, а известно ли тебе как празднуют новый год в разных концах света?

Володимир: Ось наприклад, японці зустрічають новий рік черговим землетрусом, для чого просять поскакати всіх китайців....

Та ви не переживайте - обіцяють малу кількість балів землетрусу.

Оксана: А также интересно встречают новый год в Индии, одни в дом запускают слона, а потом целую ночь танцуют на руинах.

Володимир: Ну а ми Українці – традиційно! Колим кабанця і в результаті вся свиня в наколках.

Оксана: Ты знаешь что-то задерживаются наши мороз и снегурочка, наверное что-то в дороге случилось, снегурочка как каждая женщина очень долго марафетится.

Володимир: Але ми поки не сумуємо! Продовжуємо святкові розваги та танцюємо!

Оксана: А нашу новогоднюю програму продовжає наш наступний конкурс

Песни

В шляпе знаходяться маленькіє кусочки бумажки, на котрых написано одного слово (елка, сосулька, Дед Мороз, мороз и т.д.) Каждый по очереди достаєт записки из шляпы и исполняет песню — обязательно новогоднюю или зимнюю, в которой встречается слово, написанное на его листике!

*Ведучі переодягаються і Франц просить допомоги від залу
покликати Снігуроньку.*

Снігуронька: А ось і я Снігуронька, інтимная фігуронька.

Добрий вечір вам!..

Щось я нічого не розумію, де ж цей мороз дівся?!?

-Ало, Ало!

Старість не радість казала ж йому що не встигнеш з Канар
вернутись, а тут ще й замело.

Дід Мороз: Ало, Ало, це я Мороз, хто це?

Снігуронька: – Це ж я Снігурочка, а ти де?

Дід Мороз: Та ось я тут на таможні застряв, ніяк до тебе
сніжиночко не доберусь, то рекет, то тепер таможники закрити
хочуть, кажуть що забагато подарунків везу, подарунки такі
дорогі, а розмитню вати ж треба.

Снігуронька: Ну то відстебни їм пару євро, нехай відчепляться.

Дід Мороз: А що так хіба можна? Зараз попробую.

Снігуронька: – Мене б на твоє місце, я б любе вирішила. Ну й
морозище нічого не розуміє...

Ну що ж, гості дорогі, надіюсь що він зараз приїде, а ми тимчасом будемо розважатися далі. Ну звичайно ж, ні одна ялинка не обходиться без загадок і шарад. Всі присутні діляться на 2 команди.

Снігуронька почерзі задає питання та загадки командам на будь-які теми, що не обов'язково за темою Нового року. Хто відповість більше, той і переможе.

1. Часом ношу на голові своїй дві пари чудових вух.
Одну з цих пар ношу завжди, іншу рідше - тільки в холод.
(шапка - ушанка)
2. Білими-білими нитками шіт, він спочатку йде і лежить,
Ну а потім він тече, щоб потім слідом безслідно зникнути зовсім.
(сніг)
3. Щоб побачити ці кіночудеса, потрібно з вечора лягти
на ліжко --
І, закривши сліпаючієся очі, їх - до самого ранку - не розкривати
... (сни)
4. Він всередині - морозний, він всередині - моторний.
Може в ньому зберігатися безліч речей.
Для каструлек, банок, плошек - він просторий.
Тісний - для костюмів, парасольок, плащі. (холодильник)

Питання на кмітливість:

1. Курка стоїть на двох ногах і важить 3 кг, якщо вона стане на одну ногу, скільки вона буде важити. (3 кг).
2. Як звати батька Татни Михайлівни Ларіної? (Михайло).

3. Летіли качки; одна попереду і дві позаду, одна позаду й дві попереду, одна між двома і три в ряд. Скільки всього летело качок? (Всього летело 3 качки, одна за одною.)

4. Чи може страус назвати себе птицею? (Не може, він не вміє говорити.)

Далі Снігуронька підраховує бали та нагороджує команду-переможця.

Снігуронька: Де ж це мій мороз замерз напевно. А давайте його покличемо.

Кликають Діда Мороза.

Дід Мороз: Добрий вечір в добрий час.

Ну нарешті я у вас.

Джип в дорозі поломися,

Потім рекет причепився,

То таможники закрили,

Але скоро відпустили.

І у цей святковий час

Я вітаю щиро вас!

Ну що зачекалися?! А чи знаєш ти Снігурочко, що до нового року залишилися лічені хвилини. Візьми келих та й мені чарочку налий, та й попросимо усіх приєднатися до нас.

Снігуронька: Прошу всіх встати і разом зустрінемо новий рік, бо в народі так ведеться, як зустрінеш новий рік, так його й проведеш.

Дід Мороз: Так зустрінемо його у колі...

Снігуронька: Найкращих друзів!

Дід Мороз: Найгарніших дівчат!

Снігуронька: Найвірніших хлопців!

Дід Мороз: У добрі і радості, і разом відрахуємо кінець старого року.

РАЗОМ 987654321

З НОВИМ РОКОМ!

Дід Мороз: Отже бажаємо щасливих днів,

Здоров'я успіхів і друзів щирих,

Щоб цілий рік лунав і сміх і спів,

Щоб цілий рік жили в добрі і мирі.

Сн. З Новим роком, щире всім вітання,

І з новим щастям ми вітаєм вас!

А зараз танцюємо!

Танцюють.

Дід Мороз: Ну що ж дорогі друзі, ви не забули по якому поводу ми тут зібрались!

Снігуронька і Дід Мороз: ПО ПОВОДУ НОВОГО РОКУ. З НОВИМ РОКОМ!

Снігуронька: Хто найкращий з вас артист той отрима супер-приз.

Дід Мороз: Снігурочко. А ну ка очаруй троїх чоловіків або навіть і жінок до нашого конкурсу. Може є бажаючі співати, ми даємо шанс вийти на велику сцену. Запрошуємо.

(троє людей на конкурс)

Нам треба почути від вас по одному куплету вашої любимої пісні. Хто найкраще проспівав той і буде найкращий артист, а отже отримає супер-приз.

(Співають пісні, а потім конкурс ускладнюється горіхами).

Дзвонить телефон.

Снігуронька: Ало, так уже виїжджаємо! Мороз, ти не забув, що ми сьогодні маємо бути в Гондурасі. Ти взяв мій купальник бікіні?

Дід Мороз: Так звичайно, мій льодяник, взяв і бікіні і ласті.

Снігуронька: Ну що ж, я думаю гардеробник ми зібрали, а тепер в дорогу в добрий час вам, в добру дорогу нам!

Дід Мороз: Дорогі друзі – все на землі має свій початок і кінець, і наш вечір, нажаль, закінчується.

Снігуронька: Нам з дідулею треба ще встигнути ще в країни інших часових поясів.

Снігуронька і Дід Мороз: Але ми не прощаємось з вами. А кажемо з Новим роком! З новим щастям! І до зустрічі в Новому 2009 році.

Програма роботи клубу «Сучасник» на 2009 рік

№ п/п	Заходи	Термін провед.	Відповідальний
1	Організаційне засідання	січень	Маматова Н. П.
2	Урок толерантності «Поведінка-це дзеркало, в якому кожен показує своє обличчя»	січень	Маматова Н. П.
3	Година лірики	лютий	Маматова Н. П.
4	Вечер пам'яті «20-летию Афганской войны посвящается»	лютий	Апанасенко Л. І.
5	Шевченківська вікторина	березень	Маматова Н. П.
6	Турнір правознавців	квітень	Апанасенко Л. І.
7	Інтелектуальна гра «Ігри патріотів»	травень	Апанасенко Л. І.
8	Літературно-музична композиція «Школьные годы чудесные»	травень	Маматова Н. П.
9	Прес-мозаїка. Прес-марафон	вересень	Маматова Н. П.
10	Урок здоров'я	листопад	Маматова Н. П.
11	Новорічна розважальна програма	грудень	Маматова Н. П.

Укладач:

Щукіна М. Ф.

Відповідальна:

Безсмертна О. В.

Комп`ютерний набір:

Писаренко О. В.

